

INFORMATIKA DARSLARIDA INNOVATSION MUHITNI INTERFAOL METODLAR YORDAMIDA YARATISH

---

*Namangan viloyati Pop tumani 10-IDUM
Karimova Dilnoza Rahimjonovna*

Annotatsiya: Axborot texnologiyalari asrida komyuter savodxonligini o'rganish har bir yosh avlod uchun shart va zarur va buning uchun pedagoglarimizning pedagogik mahorat va usullari, metodlarining o'рни beqiyos. Keys-study metodi informatika fani uchun ishlatiladigan eng zarur va samarali metodlardan biri. Ushbu maqola orqali dars davomida foydalaniladigan asosiy texnologiyalarni ko'rib chiqamiz.

Abstract : In the age of information technologies, learning computer literacy is a must and necessary for every young generation, and for this the role of pedagogical skills and methods of our pedagogues is incomparable. The case study method is one of the most necessary and effective methods used for computer science. Through this article, we will consider the main technologies used during the lesson.

Аннотация: В век информационных технологий обучение компьютерной грамотности является обязательным и необходимым для каждого молодого поколения, и в этом роль педагогического мастерства и методов наших педагогов несопоставима. Метод тематического исследования является одним из наиболее необходимых и эффективных методов, используемых в информатике. В этой статье мы рассмотрим основные технологии, используемые на уроке.

Kalit so'zlar: Keys-study, АКТ, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalar, intellektual rivojlanish monitoringi, didaktik texnologiyalar, ta'lim texnologiyalari.

Key words: Case study, ICT, information and communication technologies, person-oriented technologies, monitoring of intellectual development, didactic technologies, educational technologies.

Ключевые слова: Case Study, ИКТ, информационно-коммуникационные технологии, личностно-ориентированные технологии, мониторинг интеллектуального развития, дидактические технологии, образовательные технологии.

21-asr zamonaviy texnologiyalar asri bo'lganligi tufayli axborotlashtirish tizimini har bir yosh avlod o'rganishi maqsadga muvofiq. Chunki kunimizni texnologiyalarsiz va turli xil axborotlarsiz tasavvur qila olmaymiz. Shu maqsadda maktablarda nafaqat maktablar balki oliy ta'lim muassasalarida ham informatika faniga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Case-study (inglizcha case - vaziyat, holat, study - o'rganish). Keys-study metodida bayon qilingan va ta'lim oluvchilarni muammoni ifodalash hamda uning maqsadga muvofiq tarzdagi yechimi variantlarini izlashga yo'naltiradigan aniq real yoki sun'iy ravishda yaratilgan vaziyatning muammoli-vaziyatli tahlil etilishiga asoslanadigan o'qitish usulidir. Keys-study metodi - o'qitish, axborotlar, kommunikatsiya va boshqaruvning qo'yilgan ta'lim maqsadini amalga oshirish va Keys metodida bayon qilingan amaliy muammoli vaziyatni hal qilish jarayonida prognoz qilinadigan o'quv natijalariga kafolatli yetishishni vositali tarzda ta'minlaydigan bir tartibga keltirilgan optimal usullari va vositalari majmuidan iborat bo'lgan o'qitish texnologiyasidir.

Keys-study metodi vaziyatlarni tahlil qilish metodi hisoblanib, uning mohiyati quyidagidan iborat: o'quvchilarga bir tomondan amaliy muammoni aks ettiruvchi, ikkinchi tomondan bu muammoni hal etish jarayonida avvaldan belgilangan aniq bilimlarni egallashga zarurat tug'diradigan qandaydir hayotiy vaziyatning mazmun - mohiyatini tushunish va tegishli xulosalarni chiqarish uchun taqdim etiladi.

Quyida informatika fanini innovatsion ta'lim muxitida, ya'ni Keys metodi asosida

o'qitishga doir namuna keltiramiz. Keys-study: "Elektron jadval yordamida ma'lumotlarni qayta ishlash.

"*Keys-study maqsadi:* talabalarga hayotda duch kelishi mumkin bo'lgan muammolarni (amaliy masalalarni) elektron jadval yordamida hal qilishni o'rgatish. Masalaning yechimini mustaqil ravishda aniqlash (zarur hollarda o'qituvchi bilan maslahatlashish). Keys-study bajariladigan joy: Keys "Elektron jadval imkoniyatlari" mavzusidagi amaliy mashg'ulotda qo'llanilib, unda berilgan amaliy topshiriqlar ijodiy guruhda bajariladi. Keys bilan ishlashda o'quvchilar "Elektron jadval imkoniyatlari" mavzuda ega bo'lgan nazariy materiallarga tayanadi. Keys metodidan ko'zlangan maqsad, o'quvchilarda "Elektron jadval imkoniyatlari" mavzusida shakllantirilgan bilimlarni amaliyotga tadbiiq qilish malaka va ko'nikmalarini shakllantirish hisoblanadi.

Ta'lim sohasidagi innovatsion texnologiyalar doimiy ravishda rivojlanib, ularning turlari kengayib bormoqda. Quyidagi asosiy texnologiyalar guruhlarini ajratish mumkin:

1. Fan ta'limi sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari yoki AKT. Ushbu texnologiyalardan foydalanish axborot jamiyatining rivojlanishi va hayotning barcha sohalarida axborot vositalarini faol joriy etish bilan bog'liq. Bunday texnologiyalar talabalar ongini axborotlashtirishga qaratilgan. Ta'lim dasturlari informatika, axborot jarayonlari va AKTni o'rganishga qaratilgan yangi fanlarni o'z ichiga oladi. Professor-o'qituvchilar va talabalarning axborot madaniyatini oshirishga yordam berish uchun o'quv jarayoni ham faol ravishda axborotlashtirilmoqda;

2. Shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalar. Ushbu texnologiyalar shaxsni ta'lim va tarbiyada ustuvor o'ringa qo'yishga qaratilgan. Butun ta'lim jarayoni shaxsning o'ziga xosligi va rivojlanish xususiyatlarini hisobga olgan holda shaxsni rivojlantirishga qaratilgan.

3. O'quv jarayonini axborot-tahliliy ta'minlash. Ushbu guruh texnologiyalaridan foydalanish har bir o'quvchi, sinf, parallel, ta'lim muassasasining rivojlanishini o'rganishga, ularni adekvat baholashga qaratilgan;

4. Intellektual rivojlanish monitoringi. Texnologiyalar grafiklardan foydalanishga, test tizimiga, individual o'quvchilarning rivojlanish dinamikasini va umuman ta'lim sifatini kuzatish imkonini beruvchi yangi baholash usullariga asoslangan;

5. Ta'lim texnologiyalari. O'quv jarayonini ta'limdan ajratib bo'lmaydi. Shuning uchun shaxsni, uning asosiy fazilatlarini rivojlantirishning yangi usullari joriy etilmoqda;

6. Didaktik texnologiyalar. Ular ta'lim muassasasi rivojlanishining asosiy omili hisoblanadi. Bunday texnologiyalar an'anaviy va innovatsion texnologiyalardan foydalanishni o'z ichiga olgan texnika va vositalar majmuasiga asoslanadi: o'quv adabiyotlari bilan mustaqil ishlash, audiovizual, multimedia vositalaridan foydalanish, tabaqalashtirilgan o'qitish usullari.

Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayonda o'qituvchi va talaba faoliyatiga yangilik, o'zgartirishlar kiritish bo'lib, uni amalga oshirishda interfaol metodlardan foydalanishni taqozo etadi. Interfaol usullar ta'lim jarayonida qatnashayotgan har bir o'quvchining faolligiga, erkin va mustaqil fikr yuritishga

asoslanadi. Bu usullardan foydalanganda bilim olish o'quvchi uchun qiziqarli mashg'ulotga aylanadi. Interfaol usullar qo'llanilganda o'quvchilar o'qituvchilar yordami va hamkorligida mustaqil ishlash ko'nikma va malakalariga ega bo'ladilar. O'quvchilar yangi bilimlarni ilmiy izlanish, tadqiqotchilik, tajriba sinovlar o'tkazish asosida o'zlashtiradilar. Ilm orqali bilim olish tamoyiliga amal qilinadi. Ta'lim jarayoni qatnashchilari kichik guruhlariga

bo'lingan holda ishlaydilar. O'quv topshiriqlari alohida bir o'quvchiga emas, balki kichik guruhning barcha a'zolariga beriladi. O'qitish jarayonini tashkil etishning asosiy shakli darsdir. Hozirgi paytda darsning xilma xil noan'anaviy shakllari joriy etilmoqda. Bunday darslar o'quvchining ijodiy qobiliyatini o'stirish, aqliy salohiyatini kuchaytirish, ilmiy dunyoqarashini kengaytirish va har bir yangilikni tez va to'la qabul qila olish ko'nikma va malakalarining shakllanishiga xizmat qiladi. Dars jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarda ilmiy izlanishga qiziqishni uyg'otadi, ijodkorlik va bunyodkorlik qobiliyatini rivojlantiradi. Natijada egallangan bilim, ko'nikma va malakalar amaliy faoliyatda tatbiq etiladi, o'zlashtirish sifati oshadi. Buning uchun o'qituvchi mahoratli bo'lishi va mavzularning mazmuniga qarab darsni to'g'ri rejalashtirishi, mashg'ulot davomida barcha o'quvchilarni faol va ongli ishlashlariga erishmog'i lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. "Oriental Art and Culture" scientific-methodical Journal Volume 3 class Issue 2/June 2022, A. F. Kamolov, INFORMATIKA FANINI INNOVATSION TA'LIMDA O'QITISH
2. Innovative Achievements in Science 2022, Jo'raboyeva Zarnigor Abdumamut qizi, ZAMONAVIY TA'LIM VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR SOHASIDAGI ILG'OR TAJRIBALAR, 49-50-b
3. "Oriental Art And Culture" scientific-methodical Journal - Issue 5/2020, Qurmanova Qundiz Ergaliyevna TA'LIM TIZIMIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN DARS JARAYONIDA FOYDALANISH, 153-b